

En travhästs liv

Uppfödning

Som uppfödare ska man se till att välja hingst som passar till stoet. Här finns många olika meningar om vad som är rätt och fel. Och den som säger att han vet vad som kommer att bli bra eller dåligt- den ska man ta med en stor näve salt! Det är nämligen ett lotteri det här med travavel! Idag har man att välja på amerikanska eller franska hingstar och hingstar som är korsade med amerikanskt och franskt blod.

Ett sto går dräktig i ca 11 månader och under den tiden är det viktigt att hon får foder av bästa kvalitet, både näringsmässigt och hygieniskt.

Det bästa för stoet är att föla utomhus. I stallet är infektionsrisken större. När väl fölet är fött så måste uppfödaren se till att fölet kan dia. För förstföderskor kan det vara svårt att veta hur de ska ta hand om fölet. Men i de allra flesta fallen fungerar det utan mänsklig inblandning.

Redan som litet föl är det bra om de har stora ytor att röra sig på och har jämngamla fölunger att leka med. Ett bra bete för stoet för att kunna förse fölet rikligt med mjölk är givetvis en förutsättning. Ibland behöver stoet ha extra tillskott av foder.

Redan den första sommaren måste man titta till fölets hovar och se till om man kan rätta till eventuella felaktiga benställningar med hjälp av hovvård. Avmaskning är också en viktig sak.

När fölet är 7-8 månader kan man skilja på stoet och fölet, men man kan också låta dom gå en längre tid tillsammans. Om hästar hade levt i det fria så hade fölet gått tillsammans med sin mamma fram tills dess att hon hade fött ett nytt föl. Av praktiska skäl så bryter vi människor på den kedjan. Anledningen till av vi delar på dom kan vara att vi vill ha fölen i en hage så dom kan gå tillsammans under uppväxten och att de då rör på sig mer i grupp.

Träning

Vid ca 1 års ålder börjar inkörningen. Man vänjer hästen lungt och tålmodigt att ha på sig sele och brett i munnen. Man låter hästen gå med vagn efter sig. Här är det viktigt att inget går fel, för det kan sätta skräck i hästen för hela livet.

Efterhand får hästen börja trava en liten bit och man ökar på sträckan lite åt gången. Ganska snabbt, efter någon månad så får hästen trava 3-5 km ca varannan dag. Grundträningen d.v.s. körning i långsamt tempo på längre distanser håller man på med i en 4-5 månader. Som längst springer hästen 12- 14 km varannan dag. I december-februari kan man lägga in något pass där man kör i snabbare farter. Ett bra sätt är att låta hästen trava intervaller på en raksträcka som mäter 500 -600 meter. Efter ytterliggare en tid tar man in hästen till en travbana och kör distansjobb i snabbare farter, dock ska hästen aldrig överforceras. Hästen ska utvecklas i sin egen takt. Ganska snabbt sänker hästen sina tider i träningen och till sommaren börjar många 2- åringar gå sina premielopp. Premielopp är på 2140 meter med voltstart. För att bli godkända ska de klara av att springa på en kilometertid mellan 1,35 och 1,28. De allra flesta klarar detta.

Tävling

För att hästen ska få börja tävla måste den springa ett kvalificeringslopp. Hästen ska prestera en viss tid för att bli godkänd. En häst som är både fysiskt och mentalt mogen och långt framme i sitt träningsprogram kan börja tävla som 2- åring. Också i denna frågan finns det olika uppfattningar om vad som är rätt och fel. Det vilar mycket på tränarens ansvar att kunna bedömma om en häst är redo som 2- åring. En del är duktiga på att avgöra det, en del är det inte. Det är som i vilket yrke eller idrottsutövande som helst. Det är därför vi har elitnivå och division 6. Det är samma sak med travtränare.

Som 3- åring finns det många lopp att välja på. De bästa 3- åringarna har rejält med pengar att hämta. Det största loppet för 3- åringar är Svenskt travkriterium och det går på Solvalla i Stockholm i september. Förstapriset där är 1,6 miljoner kronor. Det är ju bara 12 hästar som tar en plats i finalen i Svenskt travkriterium, men det finns flera andra 3- åringsserier med fina prispengar.

Det största loppet för 4- åringar är Svenskt travderby på Jägersro i Malmö och det loppet går alltid första söndagen i september varje år. Det är varje uppfödarens dröm att få med en häst i detta loppet. Förstapriset 1,6 miljoner kronor.

Som äldre finns travets elitserie, V-75. I de loppen ligger förstapriset på 100 000-200 000 kronor beroende på vilken klass loppet går i. Den högsta klassen är gulddivisionen.

En travhäst som tävlar behöver träning, men den behöver också återhämtning. Den behöver givetvis mycket annat också som god omvårdnad, kärlek, rent vatten, bra foder, mineraler, vitaminer, bra stallmiljö och en positiv stämning runt sig. En häst som kan träna på utan avbrott för skador (hältor) kan tävla ca 15- 20 gånger på ett år. Det finns hästar som startar i princip varje vecka också, men det tillhör ovanligheterna.

Skador

Tyvärr så kan inte hästar prata med oss människor. Om de hade kunnat göra det skulle de ha kunnat säga till när de började få lite ont i ett ben eller ett knä. Då hade man kunnat dra ner på träningen, gett hästen vila och förebyggande behandling. Nu går det ofta lite för långt och då visar hästen att den har ont genom att börja halta. Det finns ändå mänskliga drag i en häst. Hästar kan t.ex. få cancer, magsår och andra humansjukdomar.

Mer text kan komma att fyllas på

Jonas Elmgren/ 100422